

Algemene Beschouwingen begroting 2023

Is er voldoende ruimte om tegenvallers op te kunnen vangen?

Inleiding

Geachte voorzitter en leden van het college en collega's in de raad en inwoners van onze gemeente,

Bij de voorbereiding op de behandeling van de begroting 2023 heeft de CDA fractie een groot aantal vragen gesteld die door het college van een passend antwoord zijn voorzien.

Bij onze reactie op de begroting kijken we terug naar onze inbreng bij de Perspectiefnota 2023 en proberen vast te stellen of er iets is gedaan met onze inbreng. Ik zal ook kort stil staan bij de moties die CDA heeft opgesteld en die we vanavond verderop nog nader in detail zullen toelichten.

De CDA fractie stelt vast dat er een sluitende meerjarenbegroting ligt waarbij met de toezegging vanuit het rijk om 1 miljard toe te kennen aan alle gemeenten in Nederland ook het financieel ravijn waar we op afstevenden in 2026 gedicht lijkt te kunnen worden. En dan voorzitter in 2026 hebben we al weer nieuwe verkiezingen!

Het CDA stelt vast dat door sterk gewijzigde omstandigheden het college moeite heeft om alle doelstellingen zoals opgenomen in het coalitieprogramma uitgevoerd te krijgen. Daarnaast zijn er nog een aantal kritische aanbevelingen vanuit de rekenkamer, de ombudsman en de streekarchivaris dat het zaakstelsel en de wijze van archiveren niet op orde is. Daar zal dus de komende periode meer aandacht naar uit moeten gaan en wij hebben dan ook een motie opgesteld die invulling geeft aan de constatering van deze lacune.

Ik noem enkele voorbeelden om onze constatering toe te lichten: Zo dreigen grote projecten vertraging op te lopen, bijvoorbeeld de grote vervangingsopgave in de diverse wijken in Spijkenisse en zien we nu al dat budgetten overschreden worden door de gestegen kosten. Hoewel we een buffer hebben in de vorm van de verkoop van Eneco aandelen, is de vraag of dit toereikend is. De gevolgen van corona en de effecten van de energiecrisis waarvoor we een fonds in het leven gaan roepen, brengen ook grote kosten met zich mee en tasten ons weerstandsvermogen aan.

Het sociaal domein waarin we nog steeds moeten constateren dat we onvoldoende grip hebben op de bestedingen en telkens ook verrast worden door tegenvallers die we soms ook niet eens kunnen zien aankomen. Je zou kunnen stellen dat je een scherp beeld mist of de huidige algemene reserve ruim genoeg is om door het college genomen maatregelen op te vangen en de financiële effecten op lange termijn, van trendmatige ontwikkelingen die we niet goed in de hand hebben, goed in beeld zijn.

Ik wil de Amerikaanse econoom Nouriel Roubini aanhalen die onlangs een nieuw boek getiteld “Megatreats” heeft uitgebracht waarin hij voorspelt dat we afkoersen op een wereldwijde economische crash. In zijn boek omschrijft hij 10 trends die elkaar versterken en hij reikt een oplossing aan om de crash te overleven. Eén van de oplossingen is om de verschillende uitdagingen veel meer integraal te benaderen en af te komen van de bekende hokjes geest en verkokering waaronder veel organisaties te leiden hebben.

Waarom voorzitter deze sombere woorden bij de behandeling van de begroting 2023 van de gemeente Nissewaard zult u zich misschien afvragen. Het gaat toch goed, dit college is voortvarend aan de slag en de partijen raken beter op elkaar ingewerkt. De oppositie van Nissewaard Lokaal in de raad is verstomd en de wethouder van NWL verdedigt beleid waar hij in een vorige college periode nog fel tegen was. En dit beleid, getuige ook de begroting, is een voortzetting van het eerder gevoerde beleid van vorige colleges.

We stellen dit wat hard omdat wij moeten constateren dat het spannende tijden zijn waarin veel van onze inwoners het moeilijk hebben. Dit vraagt om nieuwe visies, nieuwe maatregelen en niet alleen een beetje bijsturen van het oude beleid, zoals het college nu doet.

We roepen in herinnering dat ook de rekenkamer in verschillende rapporten kritische kanttekeningen plaatst bij de uitgaven in het sociaal domein, maar ook de raad aanspreekt op haar controlerende taak en aangeeft dat de raad onvoldoende in control is.

Wij vinden deze conclusie zorgelijk temeer daar we zien dat de uitgaven in het sociaal domein heel hoog blijven en daarnaast een groot deel, bijna de helft, van onze begroting uitmaken.

Waarom luistert u niet meer en beter naar de constructieve opmerkingen vanuit de oppositie en de Rekenkamer i.p.v. een verdedigende opstelling van het gevoerde beleid.

Het CDA blijft voorstander van het opstellen van een gezamenlijke raadsagenda waarin we gezamenlijk, dus coalitie en oppositie de grote problemen gaan aanpakken. Het initiatiefvoorstel verderop deze agenda, hopelijk collectief aangenomen straks, is hiervan een mooi voorbeeld.

Het CDA komt met een motie om op een andere manier bestuurlijke informatie in het Sociaal Domein te gaan verzamelen en voor de raad in een overzichtelijke rapportage duidelijk te maken hoeveel

aanvragen er zijn, hoeveel aanvragen geheel of gedeeltelijk worden toegekend en hoeveel aanvragen er worden afgewezen.

Wij vragen in de motie om het zaak systeem zo in te richten dat we er ook als raad wat aan hebben en kunnen sturen op cijfers en minder op omschrijvingen en doelstellingen. We realiseren ons dat we met deze motie nog een keer proberen meer grip te krijgen op het sociaal domein, maar kiezen er bewust niet voor om met een amendement onze vorige motie opnieuw in stemming te brengen. We achten de kans op draagvlak hiervoor te klein.

Bij de perspectiefnota hebben we ook ingebracht dat volgens ons de oorspronkelijke opzet van het concept Thuis in de Wijk nooit echt goed van de grond is gekomen en in ieder geval niet de beoogde besparingen heeft opgeleverd die het college ten tijde van de lancering van dit concept voor ogen had. Wij denken dat het Thuis in de Wijk concept vooral aan de voorkant van het proces anders zou moeten worden ingericht waarbij de signaleringsfunctie van direct omwonenden moet helpen om op tijd hulp te kunnen bieden. Wacht niet tot het te laat is en professionals dure zorg moeten gaan verlenen omdat we na hebben gelaten aan de voorkant tijdig actie te ondernemen, want dan bent u altijd meer geld kwijt.

Het CDA is van mening dat de hulp tijdig daar moet komen waar die het harst nodig is en daarom voorzitter komt het CDA met een motie om spreekuren Thuis in de Wijk in te gaan stellen waardoor het voor inwoners veel eenvoudiger wordt om binnen te lopen met vragen en er sprake is van een laagdrempelige benadering voor onze inwoners. In de motie gaan we ook in op de positie van de kernen. Bij een Thuis in de Wijk concept hoort dat je dit moet kunnen zien en ervaren en voor inwoners uit onze wijken en kernen is het gemeentehuis dan toch te ver weg.

We constateren dat er met het instellen van het energiefonds en het uitvoering geven aan de motie om de energiecrisis te lijf te gaan en naar verwachting het aannemen van het initiatiefvoorstel van de VVD wat we als CDA mee indienen al veel gedaan wordt om de zorgen van inwoners die hun rekening niet meer kunnen betalen weg te nemen of te verzachten. Maar we weten niet want ons nog precies te wachten staat en we zien een duidelijke samenhang tussen de onderwerpen uit het sociaal domein, zoals eenzaamheidsbestrijding en ondersteuning schuldenproblematiek dat we inwoners met elkaar in contact willen laten komen. De overheid kan niet alles oplossen maar wel faciliteren zodat mensen elkaar kunnen helpen en ondersteunen. In navolging van voorbeelden elders in ons land heeft het CDA een motie opgesteld “Gegarandeerd warm in buurthuizen en wijkcentra” om een oproep om de locaties langer op te stellen en inwoners erop te wijzen dat zij daar naar toe kunnen gaan. Het elkaar ontmoeten zal positief uitwerken. In de motie wordt ook aandacht gevraagd voor particuliere initiatieven zoals die van kerken en sportverenigingen die de helpende hand bieden en hun deuren open te zetten.

De extra kosten die hier het gevolg van zullen zijn kunnen volgens ons gedekt worden door het energiefonds. In de memo van het college lezen we al een reeks van maatregelen waarvoor de dekking is aangegeven die volgens ons in het verlengde van deze motie de effectiviteit van de maatregelen verder zal versterken.

Financieel beleid van de gemeente en de controle hierop

Voor het CDA is de financiële huishouding van onze gemeente een speerpunt. Het financieel gezond houden van onze gemeente is een basis om van hieruit de goede dingen te kunnen doen.

We hebben moeten constateren dat de rekenkamer vragen stelt bij de haalbaarheid van de doelstellingen die vanuit de Regionale Energie Strategie (RES) aan ons worden opgelost. De rekenkamer stelt dat de raad onvoldoende in staat is om het college te

controleren en acht het van belang dat de raad kaders stelt waar het college zich aan moet houden.

Omdat de invoering van maatregelen rond de RES een periode beslaan tot 2030 is het van belang dat we tussentijds kunnen vaststellen of we op koers liggen.

We vragen hier nogmaals aandacht voor om concrete doelstellingen te formuleren en doelstellingen te bepalen die wij als raad kunnen controleren.

Kernenbeleid

Het CDA blijft aandacht vragen om beleid gericht op het levendig houden van de kernen. We hebben in het voorjaar bij de behandeling van de Perspectiefnota 2023 geconstateerd dat De Kernen weinig werden genoemd. We verzoeken het college om te luisteren naar de geluiden uit de kernen. De realisatie van nieuwbouw in Simonshaven is denken wij een voorbeeld van hoe het niet zou moeten. Betrek inwoners aan de voorkant bij het proces van realisatie van nieuwbouw en let erop dat er gedifferentieerd gebouwd kan worden, dus niet alleen voor mensen met de grote beurs maar ook sociale woningbouw in zowel de koopsector als de huursector. Als u rekening houdt met een mix in het aanbod past dit veel beter in het leefklimaat van de kernen.

Tot slot voorzitter,

Wij bedanken de ambtelijke organisatie en de griffie voor de ondersteuning van ons werk in de afgelopen periode.

Pieter Verhoog

Fractievoorzitter CDA Nissewaard